

● *Türkishtime*

# IHRACAT

OCAK 2015

## STRATEJİLERİ

### TİCARETİ AKDENİZ'DEN DÜNYAYA TAŞIYOR

Türkiye'nin 10. büyük şehri Mersin, 1,5 milyar dolarlık ihracat ile 13. sırada. Yaş meyvenin yüzde 10'unu, sebzenin yüzde 6'sını tek başına üretiyor. Mersin Limanı, Türkiye'nin ticaretini Akdeniz'den dünyaya taşıyor...





# Büyümek isteyen işletmeler Red Business'la yarına hazır

Red Business Tarifelerine geçen işletmelere dünyanın en büyük ticaret sitesi Alibaba.com'dan özel üyelik hediye! İşinizi büyütmek Vodafone'la işte bu kadar kolay.

**Arayın, gelelim: 0 850 542 42 42**

**Vodafone**



**"Malatya Pazarı'ydık, Vodafone  
Red Business sayesinde  
dünya pazarı olduk."**

**Murat Palancı**

Malatya Pazarı Yönetim Kurulu Üyesi

**İşOrtağım**

**Alibaba.com**



Alibaba.com kampanyası, 24.11.2015 tarihine kadar geçerlidir. Kampanya dahilinde Vodafone Red Business Tarifelerinden birini seçenlere Alibaba.com'da 1 yıllık doğrulanmış (verified) üyelik ücretsiz olarak sunulacaktır. Müşteriler ALIBABA yazıp 6666'ya SMS atarak şifrelerini alıp, üyelik için alibaba.com'un istediği belgeleri Vodafone faturası, telefon numaraları ve kampanya şifreleriyle birlikte ileterek ücretsiz faydalanabilir. Vodafone Red Business Tarifelerindeki aktif kurumsal müşteriler kampanya süresince indirimden bir kere yararlanabilir. Kampanya kapsamında değişiklik yapma hakkı Alibaba.com ve Vodafone'da saklıdır. Bu kampanya başka bir kampanyayla birleştirilemez. Detaylı bilgi: [vodafone.com.tr/redbusiness](http://vodafone.com.tr/redbusiness)



[www.yarinahazirim.com](http://www.yarinahazirim.com)





MEHMET BÜYÜKEKŞİ  
TİM Başkanı

## "MERSİN İNOVASYON, MARKALAŞMA VE YENİ PAZARLARA ODAKLANDIKÇA DAHA FAZLA KAZANIR"

2009 yılında 744 milyon dolar olan il ihracatı 2013 yılında iki katına çıkarak 1 milyar 515 milyon dolara ulaştı. İhracat artışı bu yıl da sürmeye devam ediyor. Mersin 2014 yılının ilk 11 ayında ise geçen yılın aynı ayına göre ihracatını yüzde 23 oranında bir artışla 1 milyar 593 milyon dolara çıkardı. Bu veriler Mersin'in ihracat artış performansının Türkiye genelinin üzerinde olduğunu gösteriyor. Yine bu dönemde Mersin firmaları tarafından gerçekleştirilen ihracat başlıca ülke grupları açısından incelendiğinde, Avrupa ve Asya ülkelerinde artış, Afrika ve Amerika ülkelerinde azalış söz konusu. Bu dönemde, sırayla en çok ihracat gerçekleştiren sektörler olan hububat, bakliyat, yağlı tohumlar ve mamulleri ve yaş meyve-sebze sektörleri toplam ihracatın yüzde 64'ünü oluşturdu. Bu yıl ilk 11 ay itibarı ile Mersin, en çok Irak, Rusya, Suriye ve Almanya'ya ihracat gerçekleştirdi.

Mersin üretim çeşitliliği ve iş dünyasının inovasyon, markalaşma, yüksek teknoloji üretim ve yeni pazarlar gibi konulara odaklı çalışmaları ile son yıllarda ön plana çıkıyor. Akdeniz İhracatçı Birlikleri de yıl içerisinde birçok sektöre yönelik düzenlediği fuar organizasyonları ile ildeki firmalarda önemli bir farkındalık yaratıyor.

2013 yılı verilerine göre Mersin'den ISO 500 listesinde 7, ilk 1000 ihracatçı listesinde ise 12 firma yer alıyor. Ancak, ilin imalat sanayi ürünleri-

nin teknoloji yoğunluğuna göre dış ticaret verileri incelendiğinde; imalat sanayi ürünleri içerisinde 2014 Ocak-Ekim döneminde 2013 yılının aynı dönemine göre düşük teknoloji ürünler ihracatı ve ithalatı toplam imalat sanayi ürünleri ticareti içerisindeki payı artarken; orta-düşük, orta-yüksek ile yüksek teknoloji ürünlerin ihracatı ve ithalatının toplam imalat sanayi ürünleri ticareti içerisindeki payının azalışta olduğu görülüyor. Ancak, ildeki üretim ve ihracat potansiyeli göz önünde bulundığında, yüksek katma değerli ürün ihracatını artırmak mümkün.

Türk Patent Enstitüsü'nden alınan verilere göre marka ve patent başvuru ve tescil sayılarında son 10 yılda yaşanan artışlar da bunu doğrular nitelikte. Buna göre; 2003 yılında Mersin'in marka başvurusu 267, patent başvurusu 6 iken; 2013 yılında marka başvurusu 997'ye, patent başvurusu ise 35'e çıktı. Aynı oranda tescil sayılarında da artış yaşandı. 2003'te 80 olan marka tescil sayısı 2013'te 774'e, patent tescil sayısı ise 0'dan 4'e çıktı. Mersin, 2014 yılı Ocak-Ağustos döneminde ise tescilli marka sayısı ile 12. sırada yer alıyor.

Bu bağlamda, Mersin'de faaliyet gösteren başta ihracatçılar olmak üzere tüm firmaları, özel ve kamu sektöründeki kurum ve kuruluşları, üniversiteleri, sivil toplum kuruluşlarını gösterdikleri performans için tebrik ediyor ve 2023 hedefi yolunda başarılarının devamını diliyorum.



# ANALİZ

## TİCARETİN GÜNEYDEKİ MERKEZİ

**Uluslararası ticarete limanı ve serbest bölgesi ile omuz veren Mersin, Türkiye ekonomisinde ticari merkez olmayı başarmış şehirlerimiz arasında. Kent, bereketli topraklarında yetiştirdiği tarım ürünleriyle dikkat çekici bir potansiyele sahip.**





**Editör:** Ali Afatoğlu  
aliafatoglu@turkishtimedergi.com

**M**ersin 13 ilçesi ile bir metropol kimliği yansıtıyor. 1.7 milyon nüfusu ile Türkiye'nin 10'uncu kalabalık şehri olurken Türkiye ekonomisinde üretimi ve ihracatı ile üst sıralarda yer alıyor. Türkiye'nin güneyinde, Akdeniz'in doğusunda yer alan Mersin'in ticari hayatının en önemli unsuru kuşkusuz Mersin Limanı. Hızla hayata geçirilen GAP, Ataş Rafinerisi ve sahip olduğu geniş hinterland\* sayesinde Mersin Uluslararası Limanı, Türkiye'nin en büyük ve en işlek limanı olma özelliğini taşıyor. Türkiye'deki serbest bölgelerin ilki Mersin'de kuruldu. Türkiye'nin en büyük ikinci serbest bölgesi olan Mersin Serbest Bölgesi, 400'den fazla şirkete evsahipliği yapıyor.

Mersin, üretim noktasında asıl gücünü üzerinde kurulu olduğu topraktan alıyor. Şehrin tarımsal faaliyetlerde Türkiye çapında bilinirliği üst seviyelerde. Meyve üretiminde Türkiye'nin en büyük ikinci ili olan Mersin, muz üretiminin yüzde 74'ünü ve çilek üretiminin yarıya yakını tek başına gerçekleştiriyor. Türkiye yaş meyve üretiminin yüzde 10'u, narenciye üretimi ve hububatın yüzde 30'u yine Mersin tarafından karşılanıyor. Tarımsal faaliyetlerdeki bu gücü Mersin ekonomisinde gıda sektörüne yönelik yatırımların potansiyelini artırıyor.

### Çimento ve cam sanayii

Mersin sanayisi için bir merkez olan Mersin-Tarsus Organize Sanayi Bölgesi'nde ise 150'ye yakın firma faaliyet gösteriyor. Son 20-25 yıldır büyük çaplı bir yatırıma sahne olmayan şehrin sanayisinde petrol rafinerisi, çimento, cam ve şişe ile gübre üretimi önemli yer tutuyor.

### İhracat da büyüyor

2009 küresel krizinden bu yana dış ticareti etkilenen Mersin, 2013 yılıyla birlikte dış ticaret hacminde artışa geçmeye başladı. 1.5 milyar dolarlık ihracat gerçekleştirerek Türkiye'nin 13'üncü büyük



### MERSİN PROFİLİ

|                       |                       |
|-----------------------|-----------------------|
| <b>Bölge</b>          | : Akdeniz Bölgesi     |
| <b>İdari birimler</b> | : 13 ilçe             |
| <b>Yüzölçümü</b>      | : 15,620 km2          |
| <b>Nüfus (2013)</b>   | : 1,705,774           |
| <b>Yoğunluk</b>       | : 110/km <sup>2</sup> |
| <b>Alan kodu</b>      | : (+90) 324           |
| <b>Plaka kodu</b>     | : Plaka kodu          |
| <b>İhracatı</b>       | : 1,5 milyar \$       |
| <b>İthalatı</b>       | : 1,2 milyar \$       |

ihracatçısı olan Mersin'in ithalatı 1.2 milyar dolar civarında gerçekleşti. İhracatın ithalatın üzerinde artış kaydetmesiyle dış ticaret fazlası, 2012 yılına göre yüzde 86 artarak 339 milyon dolara yükseldi. Mersin hinterlandını dış ticaret rakamlarıyla incelediğimizde 23 milyar dolarlık bir dış ticaret hacmi karşımıza çıkıyor. Mersin hinterlandından yılda 8,1 milyar dolarlık ihracat, 14,9 milyar dolarlık da ithalat gerçekleşiyor. Mersin'in 2014'ün ilk 11 ayındaki ihracatı da 2013'ten daha iyi. Yılın ilk 11 ayındaki 1,6 milyar dolarlık ihracat geçen yıldan 300 milyon dolar daha fazla.

### Sanayisi tarımın gölgesinde

Mersin'de sanayileşme, 100 yıl önce kurulan yağ fabrikasıyla başlayarak bugün 1100'ün üzerinde sanayi işletmesinin faaliyetiyle sürüyor. İşletmelerinin yüzde 89.7'sini oluşturan imalat sanayi alt sektöründe işletmelerin yüzde 26'sı gıda ürünleri imalatında faaliyet gösteriyor. İlde sanayi sicil kayıtlı işletmelerde çalışan personel sayısı 30 bine ulaştı.

1954'te temeli atılan liman ile şehirde sanayicilik daha da hızlandı. Bugün hem Mersin Limanı'nın cazibesi hem de serbest bölge imkanlarıyla kentin sanayisi kimliğini bulmuş durumda. Son yıllarda büyük bir sanayi yatırımı çekmeyen ilde bulunan Mersin-Tarsus Organize Sanayi Bölgesi'ndeki gıda ağırlıklı işletmeler faaliyetlerini sürdürüyor. Çimsa Çimento ise şehrin en önemli sanayi kuruluşu. Anadolu Cam ve Şişe Cam'ın soda ve kromsan tesisleri de Mersin'de bulunuyor. Türkiye'nin en büyük 500 firması arasında yedi tane Mersinli firma bulunuyor.

### Bodosaki ile başlayan girişim

1900 yılında Mersyna Oil Mill. Co. Ltd. tarafından kurulan yağ fabrikası Mersin



sanayisinin ilklerindendi. Kentin en ünlü işadamı Bodosaki adındaki Rum kökenli bir Osmanlı vatandaşı, şehirde irili ufaklı çok sayıda sanayi işletmeleri kurarak bilinen ilk sanayi girişimcisi olarak ilin tarihinde yer alıyor. Günümüz Kuvayi Caddesi üzerinde önceleri un fabrikası olarak kurulan tesislerde sabun, buz, çeltik ve 4 bin 500 iğlik iplik tesisi ile Hindistan cevizinden coco yağı üreten aynı bir işletme, ayrıca Soğuksu Caddesi'nde 120 beygir motorla çalışan ve yıllık 200 bin kilo buğday üreten un fabrikası gibi birçok işletme Bodosaki tarafından kuruldu.

1911 yılında kurulan Mıgırdıç-Zelviyan fabrikaları çırçır, un, pres ve kırma kısımlarından oluşuyordu. Günümüz Müftü köprüsünün yakınında Müftü un ve çeltik fabrikası, 1903 yılında pamuk işleyen ve bez dokuyan Kokanaki fabrikası ile un ve pamuk işleyen Mavromati fabrikası gibi tesisler Mersin'in 100 yıllık sanayi geçmişi'nin ilk girişimcileriydiler.

#### **Cumhuriyet'in fabrikaları**

Cumhuriyet'in kurulması ile mevcut fabrikalar el değiştirdi. Çukurova Sanayi İşletmeleri T.A. Ş. fabrikası dışındakiler

zamanımıza kadar varlıklarını sürdürmedi. Cumhuriyet sonrası Mersin'de faaliyet gösteren Turyağ, Mustafa Güleç Çırçır ve Prese Fabrikası, Şükrü Şihman Buz ve Çivi Fabrikası, M. Alanya ve Kardeşleri Nal Fabrikası, daha sonra Şamanlar Demir Döküm tesisi haline getirilen Cumhuriyet Demirhanesi, Perşembeler Çırçır Fabrikası, 1927'den sonra 40 yıla yakın Mersin'in elektrik ihtiyacını karşılayan Elektrik Fabrikası gibi işletmeler sanayinin seyrini değiştirdi. Rakı ve Şarap imalathaneleri, makarna fabrikası, mobilya ve sabun fabrikaları Cumhuriyetin ilk yıllarında hizmete başladı.

#### **Mersin Limanı'nın temelleri sanayi ivmesini hızlandırdı**

1954 yılında Mersin limanının temelinin atılmasından üç yıl sonra o yıllardaki teknolojinin tüm yeniliklerini taşıyan Ataş Anadolu Tasfiyehanesi özel bir kanunla Mobil, Caltex ve BP tarafından kuruldu. 1957 yılında Ataş rafinerisinin kurulması ile başlayan sanayileşme hamlesi 1968 yılında Akdeniz Gübre Sanayi A.Ş., 1969'da Soda Sanayi AŞ, Plassa Plastik Sanayi A.Ş., 1972 yılında Çimsa Çimento Sanayi A.Ş., Çupasan Plastik Sanayi A.Ş., 1973'de Anadolu Cam Sanayi, 1979 yılında Çimsataş Çukurova inşaat Makinaları, Kromsan Soda Sanayi A.Ş. ile devam etti.

#### **Sanayisinde gıda sektörü damgası**

Mersin'deki sanayi sektörü gelişmesinde en ağırlıklı konumu gıda sanayi alıyor. Kentin gıda üretim kapasitesi sanayiye kendi paralelinde geliştiriyor. Son yıllarda bölgede konfeksiyon alanında büyük gelişimler de gözleniyor. Bölgede ortalama 300-350 konfeksiyon atölyesi faaliyet halinde. İldeki zengin tarımsal hammaddeyi işleyecek iplik, dokuma, yağ, yem, çırçır, ambalajlama, meyve suyu, konfeksiyon gibi fabrikaların kurulmasından başka yine tarım çalışmalarını etkileyecek tarım aletleri, motopomp, plastik, gübre sanayi gibi işletmeler de mevcut. Soda, cam, çimento, petrol, maden, gübre sanayileri Mersin sanayi yatırımlarının en güçlüleri olarak dikkat çekiyor. Mersin kentinin güney bölgede Adana'dan sonra ikinci sanayi ve ticaret merkezi haline gelmesinde en büyük etken kuşkusuz Mersin Limanı'nın yarattığı değer.



## **MERSİN SANAYİSİNİ ETKİLEYECEK DEVAM EDEN PROJELER**

- Akkuyu Nükleer Santrali
- Akdeniz Sahil Yolu Çalışması
- Mersin - Karaman Bağlantı Yolu
- Çeşmeli - Taşucu Arası Otoyol Yapımı
- KKTC İçmesuyu Temini Projesi Mersin / Anamur
- Tarım Teknoparkı

## **ÇUKUROVA BÖLGESEL HAVALİMANI**

- İnşaat aşamasında
- Proje bedeli: 250 milyon TL
- Kapasite: 315 bin 360 uçak/yıl
- İki pist
- İki apron
- Mersin'e 45 kilometre, Adana'ya 30 kilometre uzaklıkta

## **MERSİN TRANSİT VE AKTARMA LİMANI (PROJE AŞAMASINDA)**

- Proje tahmini bedeli: 1 milyar 355 milyon euro
- Kapasite: 10,3-11,4 milyon TEU

## **MERSİN ORGANİZE LOJİSTİK İHTİSAS BÖLGESİ (PROJE AŞAMASINDA)**

- 1700 dönüm arazi
- 2. OSB güneyinde
- Demiryolu ve otoban bağlantıları
- 46 parselde depo-antrepolar
- Konteyner elleçleme alanları
- TIR parkları, gümrük, banka ve sosyal tesisler



# İHRACAT DEĞERİNİ TOPRAKTAN ÇIKARTIYOR

**Mersin, tarım ürünleri üretim kapasitesi ile Türkiye hububat, meyve ve sebze üretiminde söz sahibi konumda. Şehir, yaklaşık 1,5 milyar dolarlık ihracatının 1 milyar dolarını adeta topraktan çıkartıyor.**

**A**kdeniz Havza'sının içinde yer alan Mersin, 1 milyon 585 bin 300 hektarlık yüzölçümü ile Türkiye toplamının yaklaşık yüzde 2'sini oluşturuyor. İl yüzölçümünün yüzde 53'ünü ise orman arazisi ve yüzde 25'ini de tarım arazisi; topraklarının yüzde 18'ini tarım dışı, yüzde 4'ünü de çayır ve mera arazisi oluşturuyor. Mersin'in tarım alanlarının yüzde 55,6'sında tahıl ekimi yapılırken, yüzde 30,5'inde meyveler, içecek ve baharat bitkileri ekiliyor. Mersin sahip olduğu tarım arazisi bakımından Türkiye'nin 14. büyük şehri. Tarımsal üretim değeri ile ise yedinci büyük.

Tarıma bağlı sermaye birikimi, uzun vadede sanayi sektörünün gelişmesinde etkili oldu. İlin sanayi gelişiminde tarımsal ürünlerin etkisi ile gıda sanayi ağırlıklı bir büyüme yaşandı. Mersin, sanayi alanında son 20 yılda büyük çaplı yatırımlara sahne olmasa da kentin ticaretinde sanayi kuruluşları önemli bir etken olarak yer alıyor.

## Meyve üretiminde Türkiye'yi sırtlıyor

Arazi yapısı tarımsal çeşitlilik sunan, özellikle meyve üretiminde ülke ekonomisine önemli katkısı olan Mersin'de elverişli

toprak yapısı, bitkisel üretimde sulu tarımın yaygınlığı, ılıman iklimi ve gelişmiş altyapısı ile yüksek katma değerli ürünler yetiştiriliyor. Türkiye sebze üretiminin yüzde 6.2'sini, meyve üretiminin yüzde 9.8'ini, tahıllar ve diğer bitkisel ürünlerin yüzde 1.3'ünü, süs bitkisi üretiminin yüzde 1.8'i, toplamda ise Türkiye tarım ürünlerinin yüzde 3'ünü Mersin sağlıyor.

## Topraktan çıkan 1 milyar dolar

Mersin'in yıllık ihracatının üçte ikisini tarım ürünleri oluşturuyor. Senelik 1.5 milyar dolar düzeyinde seyreden Mersin ihracatı-

nın 1 milyar doları "topraktan çıkıyor". Türkiye yaş sebze ve meyve ihracatının yüzde 17'si, hububat, bakliyat ve yağlı tohum ihracatının üçte biri Mersin'den gerçekleşiyor. Bunun yanı sıra 2013 yılında Türkiye greyluft ihracatının yüzde 46.5'i, limon ihracatının yüzde 41.6'sı, portakal ihracatının yüzde 41.3'ü, mandarin ihracatının yüzde 36'sı toplamda narenciye ihracatının yüzde 40'ı Mersin tarafından gerçekleştiriliyor.

Mersin tarımsal üretimde göz kamaştırırken organik tarım ürünlerinde beklenen performansı sergileyemiyor. Mersin, Türkiye genelinde organik tarım ürünü yetiştirme oranına göre 21'inci sırada. Organik tarımla ilgilenen çiftçi sayısına göre Mersin 26'ncı iken organik tarım yapılan alan bakımından 8'inci. Çiftçinin



## Tarım, Hayvancılık ve Orman Ürünleri İhracatı (bin \$)

|                                                | 2012    | 2013      | 2014*     |
|------------------------------------------------|---------|-----------|-----------|
| Yaş Meyve ve Sebze                             | 437.506 | 523.378   | 484.224   |
| Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri | 286.754 | 386.398   | 532.370   |
| Ağaç Mamulleri ve Orman Ürünleri               | 27.712  | 37.419    | 35.443    |
| Su ürünleri ve hayvancılık mamulleri           | 38.629  | 34.687    | 36.351    |
| Meyve Sebze Mamulleri                          | 22.266  | 19.845    | 22.786    |
| Fındık ve Mamulleri                            | 20.336  | 14.517    | 8.665     |
| Tütün                                          | 14.951  | 18.012    | 19.928    |
| Kuru Meyve ve Mamulleri                        | 12.779  | 7.863     | 9.548     |
| Süs Bitkileri ve Mamulleri                     | 1.904   | 3.339     | 3.243     |
| Zeytin ve Zeytinyağı                           | 584     | 2.072     | 4.857     |
| Toplam                                         | 863.421 | 1.047.530 | 1.157.415 |

\*İlk 11 aylık veriler

Kaynak: TİM (Türkiye İhracatçıları Meclisi)





daha fazla bilinçlendirilmesiyle Mersin ili Türkiye organik üretiminde daha üst sıralara çıkabilir. Örneğin 2012 yılında Mersin'de üretilen organik tarım ürünleri bir önceki yıla göre büyük bir sıçrama yaparak yüzde 53 arttı. Mersinli çiftçiler, 8 bin tonluk organik tarımsal ürün üretiliyor.

## TARIMDA TÜRKİYE ÜRETİMİNDEKİ PAYI

Yaş meyve: Yüzde 10

Narenciye: Yüzde 30

Muz: Yüzde 72

Çilek: Yüzde 54

### Hayvancılık

Türkiye geneli canlı hayvan değeri 58 milyar TL seviyesinde. Bu değerin yaklaşık 1 milyar dolarını Mersin'deki hayvancılık sektörü yaratıyor. Mersin, hayvan değeri bakımından Türkiye'nin 22'nci ili.

Hayvansal ürünler değeri bakımından ise Türkiye 20 milyar TL'lik bir hacme sahipken bu hacmin 300 milyon dolarını Mersin oluşturuyor. Üretilen hayvan ürünleri bakımından Mersin Türkiye 31'inci.

### Orman

Mersin ili genel alanının yüzde 53'ünü oluşturan ormanlık alanın yaklaşık yüzde 45'i verimli orman niteliği taşıyor. İlin orman serveti ise 37 milyon 752 bin 363 m<sup>3</sup>.

### Organik üretimde rağbet üzüm ve muza

Mersin'in organik tarımsal üretiminde il sırası üzüm alıyor. Organik ürünler içerisinde üzüm üretimi yüzde 18,3'lük pay ile başı çekerken, yüzde 16,7'lik pay ile muz, yüzde 13,5'lik pay ile kocayemiş organik ürünlerin ilk üçünü oluşturuyor. Bir başka ifadeyle Mersin'de üretilen organik ürünlerin yarısını bu üç ürün oluşturuyor.

### Örtü altı tarım ile turfanda kazandırıyor

Dünya tarımında turfanda ürün yetiştirmek, daha çok kazanç getiren yöntem. Erken çıkartılan ürünün piyasa değeri her zaman daha yüksek. Mersin bu yönden gelişmiş bir il. Örtü altı tarımla yılda 1 milyon tonu aşan üretim var ve Mersin örtü altı tarımsal üretimin lideri Antalya'dan sonra ikinci sırada. Örtü altı üretimin yüzde 53'ü plastik seralarda yapılırken, bunu yüksek tünel (yüzde 32), alçak tünel (yüzde 14.7) ve cam seralar (yüzde 4.3) takip ediyor. Örtü altı ekim alanlarının olduğu ilçeler Tarsus, Anamur, Akdeniz ve Erdemli. Söz konusu ilçeler, toplam örtü altı ekim alanlarının yüzde 86.4'ünü oluşturuyor. Mersin'de örtü altında ekilen ürünlerin dağılımına baktığımızda cam seralarda hıyar, patlıcan, domates ilk sırada yer alırken plastik seralarda domates, muz ve süs bitkileri, yüksek tünel seralarda biber, domates, çilek alçak tünelde ise karpuz üretimi önemli yer tutuyor.

### Mersin'de Üretilen Önemli Tarım Ürünleri

| Grup ve Ürünler            | Türkiye Üretimi İçerisindeki Pay* (%) |
|----------------------------|---------------------------------------|
| Mandalina (King)           | 79,27                                 |
| Muz                        | 74,38                                 |
| Limon                      | 56,09                                 |
| Keçi Boynuzu               | 54,52                                 |
| Portakal (Yafa)            | 47,57                                 |
| Yenidünya                  | 36,39                                 |
| Çilek                      | 36,33                                 |
| Pırasa                     | 25,65                                 |
| Gül (Kesme)                | 24,82                                 |
| Biber (Sivri)              | 23,29                                 |
| Bakla (Taze)               | 21,09                                 |
| Brokoli                    | 19,47                                 |
| Soya (Yağlık)              | 19,05                                 |
| Kabak (Sakız)              | 17,64                                 |
| Marul (Aysberg)            | 16,97                                 |
| Marul (Kivırcık)           | 16,05                                 |
| Portakal (Washington)      | 15,82                                 |
| Mandalina (Satsuma)        | 15,82                                 |
| Avokado                    | 15,51                                 |
| Üzüm (Sofralık-Çekirdekli) | 13,22                                 |
| Şeftali (Nektarin)         | 12,79                                 |
| Erik                       | 12,22                                 |
| Kayısı                     | 12,06                                 |
| Patlıcan                   | 11,62                                 |
| Trabzon Hurması            | 11,23                                 |
| İç Mekan Süs Bitkileri     | 10,85                                 |
| Badem                      | 10,66                                 |
| Greyfurt (Altıntop)        | 10,19                                 |

\*Türkiye Ortalamasında %10'u Aşanlar  
Kaynak: T. C. Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı

# YABANCI SERMAYEDE ARTIŞ BEKLENİYOR

**Türkiye'nin en çok yabancı sermaye birikimine sahip olan altıncı ili. Mersin'de 650'nin üzerinde uluslararası firma yatırımlarını sürdürüyor. Şehir, 2015 sonrasında ise enerji ve turizm yatırımları ile ekonomisini daha da büyütecek.**

**K**entin en büyük sorunu olarak işsizlik gösteriliyor. Kenti yönetenler, 2015'ten itibaren çalışmalarını bu sorunla mücadele üzerinde yoğunlaştıracaklarını belirtiyor. Belediye tarafından sorunun ise 1/ 5.000 ve 1/100.000'lik imar planlarının tamamlanmasıyla çözümlenebileceğine dikkat çekiliyor. Kentte imarlı yatırım arzısı sıkıntısı yaşandığını dile getiren yetkililer, OSB'de yatırım yapılabilecek yerlerin kalmadığını, ikinci OSB'nin üst kısmı genişletilse bile bunun yetmeyeceği görüşünde. Göç alan, işsizliğin yoğun olduğu yerlerde süratle yatırımların çapı büyütülerek işsizliğin önlenmesi üzerine projeler Mersin'in geleceğinde belirleyici olacak.

Turizm ise istihdam adına Mersin'in en önemli kozu olacak. Bölgedeki turizm yatırımlarının artması direk işsizlik oranlarını etkileyecek. Tarsus Kazanlı Kıyı Şeridi Projesi'yle ilgili çalışmalar gerçekleşirse önümüzdeki yıllarda Mersin'in turizmi gelişirken, işsizlik oranları da düşüşe geçebilir. Projede belirlenen altyapı ve yolun yapılmaması ise bölgedeki yatırımcıları zorluyor. Bu çalışmaların bir önce tamamlanması bekleniliyor. Enerji santali, havaalanı ve OSB yatırımlarının yanında Mersin'in 2015 sonrası görünümü turizm ağırlıklı gelişecek. Kent bunun bi-

lincinde ve farklı turizm çeşitlendirmelerine dahi gidiliyor. Sadece denizinden yararlanılacak bir turizm yerine daha çeşitlendirilmiş, alternatifler içeren bir turizm altyapısı Mersin'e önemli ekonomik değerler ve prestij yaratacak.

Karboğazı Kayak Merkezi projesi de Mersin'in 2015'ten sonraki turizm ve istihdam adımlarına örnek olabilir. Projenin çalışmaları başarılı olursa Mersin'de dikkat çekici yatırım noktalarından biri de Karboğazı olacak. Mersin gibi sahil kıyısına sahip bir şehirde bir de kış turizmini geliştirmek için kayak merkezinin olması turizm çeşitliliği açısından önem taşıyor.

## **Yabancı yatırımlarda Türkiye altıncısı**

Ekonomi Bakanlığı tarafından açıklanan verilere göre; 2012 yılının Aralık ayı sonu itibarıyla Mersin'de faaliyet gösteren uluslararası sermayeli şirket sayısı 534 iken, 2013 yılının söz konusu döneminde bu rakam 676'ya yükseldi. Mersin, Türkiye'de bulunan uluslararası sermayeli şirketlerin illere göre sıralamasında 2012 yılında yüzde 1,8'lik payla yedinci sırada yer alırken; 2013 yılında yüzde 1,9'luk payla 6. sıraya yükseldi.

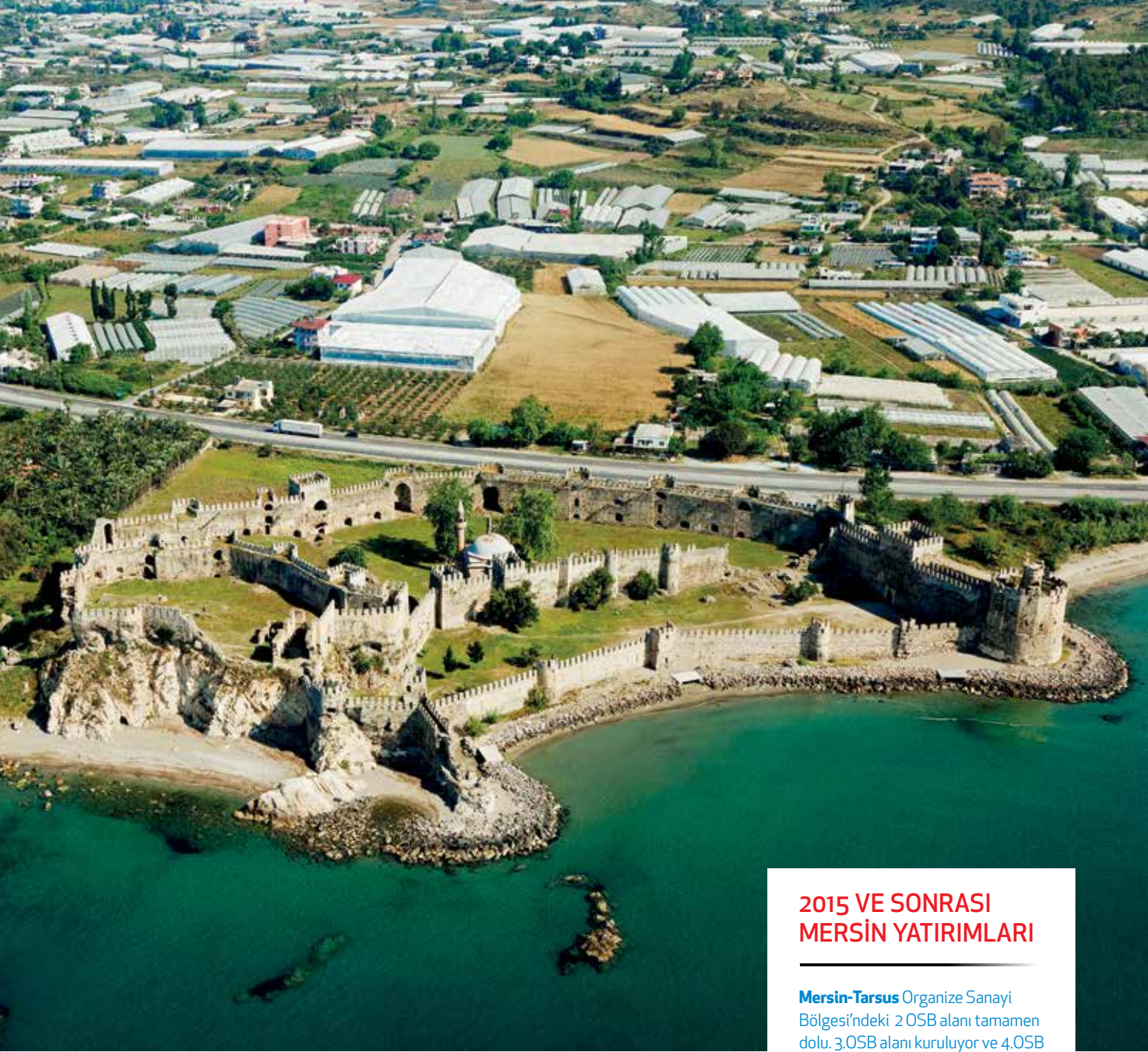
İlde faaliyet gösteren uluslararası sermayeli şirketlerin sektörel dağılımı incelendiğinde; yüzde 51'i toptan ve perakende ticaret, yüzde 13'ü ulaştırma, haberleşme ve depolama hizmetleri ve



yüzde 10'u da imalat sanayi sektöründe faaliyet gösteriyor. İmalat sanayinde faaliyette bulunan uluslararası sermayeli şirketlerde gıda ürünleri ve içecek imalatı birinci sırada yer alırken, bunu sırasıyla kimyasal madde ve ürünleri; tekstil ürünleri, başka yerde sınıflandırılmamış makine ve teçhizat imalatı izliyor.

Mersin'deki uluslararası sermayeli şirketlerin yüzde 52'si yakın ve Ortadoğu, yüzde 25'i AB, yüzde 10'u ise Diğer Asya ülkelerine ait... Ülke grupları içerisinde yer alan Irak, Suriye ve Almanya ortaklı şirketler, Mersin'de faaliyet gösteren uluslararası sermayeli şirketler arasında ilk sırada





## 2015 VE SONRASI MERSİN YATIRIMLARI

**Mersin-Tarsus** Organize Sanayi Bölgesi'ndeki 2 OSB alanı tamamen dolu. 3.OSB alanı kuruluyor ve 4.OSB alanı için planlama çalışmaları yapılıyor. Bunların yanında son dönemde Mersin'de çok büyük yatırımlar gerçekleşiyor. Akkuyu Nükleer Enerji Santrali, bin 200 megavat gücündeki 4 ünitesiyle 2020 yılından itibaren enerji üretimine başlayacak. Belki de Mersin'in gündemini 2015'ten sonra en çok meşgul eden yatırım bu olacak. Bir yandan çevresel etkileri bir yandan da enerji kapasitesi tartışmaları gölgesinde ilerleyen bir çalışma olacağı kesin. Yakın zamanda temeli atılan Çukurova Bölgesel Havalimanı çalışmaları yatırımların bir diğer önemli projesi olarak dikkat çekiyor.

yer alıyor. 2013 yılı sonu itibariyle Mersin'de faaliyet gösteren uluslararası sermayeli firma sayısında bir önceki yılın aynı dönemine göre tüm ülke grupları bazında artış gözlenirken, özellikle Suriye sermayeli şirket sayısındaki artış dikkat çekiyor. Mersin Limanı ve serbest bölgesi yabancı sermaye için en dikkat çekici cazibeler olurken ilerleyen yıllarda, havalimanı diğer altyapı yatırımları yabancı sermayenin Mersin'i tercih etmesini güçlendirecek.

### 1,2 milyar liralık yatırım teşviki

Mersin Ticaret ve Sanayi Odası'nın 2013 yılı verilerine dayanarak yayımladığı

raporda ilin teşviklerden ve yatırımlardan yararlanma oranları derlenmiş. Bu bilgiler eşliğinde incelediğimizde; 2013 yılında, Mersin'de öngörülen sabit yatırım tutarı 1,2 milyar TL olan 81 adet Yatırım Teşvik Belgesi düzenlenmiş. Düzenlenen belgelerde toplam 2.728 kişilik istihdam öngörülüyor. Aynı dönemde düzenlenen 81 adet yatırım teşvik belgesinin 76 adedi yerli firmalar, 5 adedi yabancı sermayeli firmalar tarafından alınmış. Yerli firmalara düzenlenen teşvik belgelerinde öngörülen toplam sabit yatırım tutarı 709 milyon TL; öngörülen istihdam 1.485 kişi olurken, yabancı sermayeli firmalara düzenlenen teş-





## Yabancı Yatırımların Sektörlere Göre Sayısı\*

|                                              |            |
|----------------------------------------------|------------|
| Tarım, Avcılık, Ormanlık ve Balıkçılık       | 23         |
| Madencilik ve Taşocakçılığı                  | 14         |
| İmalat Sanayii                               | 68         |
| Gıda Ürünleri ve İçecek İmalatı              | 19         |
| Kimyasal Madde ve Ürünlerin İmalatı          | 7          |
| Tekstil Ürünleri İmalatı                     | 5          |
| B.Y.S. Makine ve Teçhizat                    | 5          |
| Diğer İmalat                                 | 32         |
| Elektrik, Gaz ve Su                          | 5          |
| İnşaat                                       | 58         |
| Toptan ve Perakende Ticaret                  | 343        |
| Oteller ve Lokantalar                        | 20         |
| Ulaştırma, Haberleşme ve Depolama Hizmetleri | 87         |
| Gayrimenkul Kiralama ve İş Faaliyetleri      | 46         |
| Sağlık İşleri ve Sosyal Hizmetler            | 2          |
| Diğer Hizmet Faaliyetleri                    | 10         |
| <b>Toplam</b>                                | <b>676</b> |

\* 31.12.2013 itibarıyla

vik belgelerinde öngörülen toplam sabit yatırım tutarı 537 milyon TL, öngörülen istihdam ise 1.243 kişi. 2013 yılında Mersin'de düzenlenen 81 adet belgenin 57 adedi komple yeni yatırım, 16 adedi tevsi, 8 adedi ise diğer mahiyetli yatırımlardan oluşuyor. Söz konusu dönemde yatırım teşvik belgelerinde öngörülen toplam 1,2 milyar TL'lik sabit yatırım tutarının 1 milyar TL'si komple yeni yatırım, 78 milyon TL'si tevsi ve 161 milyon TL'si diğer mahiyetli yatırımlardan oluşuyor.

### Teşviklerden yararlanmada bölgesinin ilk üçünde

2013 yılında Türkiye genelinde verilen yatırım teşvik belgelerinde öngörülen 93,868 milyar TL'lik toplam sabit yatırım tutarının 32,983 milyar TL'si enerji sektöründe, 19,660 milyar TL'si hizmetler sektöründe, 7,648 milyar TL'si madencilik sektöründe ve 33,577 milyar TL'si ise imalat sektöründe değerlendirildi. Düzenlenen Yatırım Teşvik Belgelerinin dağılımı bölgesel bazda incelendiğinde; Mersin'in de içinde yer aldığı 3. bölgede Türkiye geneli kapsamında düzenlenen belge sayısının yüzde 14'üne sahip olduğu gözleniyor.

Söz konusu dönemde; 3. Bölgede teşvik belgesine bağlanan toplam 705 yatırımın yüzde 11,5'i Mersin'de kullanıldı. Mersin yatırımları, söz konusu bölge içerisindeki iller arasında üçüncü sırada yer alıyor.

### Mersinlilerin kullandığı krediler

2013 yılında Mersin ilinde destek verilen yatırım teşvik belgeli proje sayısı 2012 yılına göre azalış olduğu gözlenirse de söz konusu yatırım projelerine öngörülen sabit yatırım tutarı ve istihdam da artış yaşandı. Bu dönemde sabit yatırım tutarındaki ve istihdamdaki artışta hizmetler sektörünün etkili olduğu görülüyor. 2012 yılında belge başına düşen istihdam 24 iken, 2013 yılında bu rakam 34'e, belge başına düşen yatırım tutarı 11,7 milyon TL'den 15,4 milyon TL'ye ulaştı. 2013 yılında Mersin ilinde destek verilen yatırım teşvik belgeli proje sayısının 50 adedi bölgesel yatırım, 31 adedi genel yatırım mahiyetine sahip. Yatırım teşvik belgelerinde öngörülen toplam 1,2 milyar TL'lik sabit yatırım tutarının yüzde 37'sini bölgesel yatırım, yüzde 63'ünü de genel yatırımlar oluşturuyor.

Mersin ilinde, Aralık 2013 itibarıyla 6,7

milyar seviyesine ulaşan bireysel kredilerin yüzde 76,3'ü tüketici kredilerinden, yüzde 23,7'si kredi kartı alacaklarından oluşuyor. Mersin'de kullanılan tüketici kredileri içerisinde en fazla paya yüzde 49,8 ile diğer tüketici kredileri sahipken, bunu yüzde 46,3 ile konut kredisi takip ediyor. Bireysel kredilerdeki gelişmeler dönemler itibarıyla incelendiğinde; yılın son çeyreğinde bireysel kredi hacmi artış hızının, yılın ilk üç çeyreğinin oldukça gerisinde kalmasında, bireysel kredi kartlarında önceki üç çeyrekte gözlenen artışın, son çeyrekte yerini hızlı bir azalışa bırakması etkili olmuş. Söz konusu gelişmede tüketici kredilerinde büyümeyi yavaşlatmaya yönelik öngörülen önlemlerin etkili olduğu söylenebilir. Bireysel kredilerin türlerine göre takibe dönüşüm oranları incelendiğinde, kredi kartı alacaklarının takibe dönüşüm oranı Aralık 2012 itibarıyla yüzde 6,8 iken Aralık 2013 itibarıyla yüzde 8,9'a yükseldiği; taşıt kredilerinin yüzde 2,7'den yüzde 2,2'ye; konut kredilerinin yüzde 0,9'dan yüzde 0,7'ye, diğer tüketici kredilerinin ise yüzde 3,5 olan takibe dönüşüm oranının yüzde 3,4'e gerilediği görülüyor.



# YENİ ÖDEME YÖNTEMİ BPO İLE DIŞ TİCARET ARTIK ÇOK PRATİK

BPO (Banka Ödeme Yükümlülüğü),  
dış ticaret yapanların hayatını kolaylaştıracak.  
Dış ticaret işlemlerinizi TEB güvencesiyle hızlı  
ve pratik bir şekilde gerçekleştirmek için  
TEB Dış Ticaret Merkezleri'ni arayın,  
yeni ödeme yöntemi BPO ile siz de tanışın.



**TEB**

teb.com.tr / 444 0 832



METİN TABALU

TİM Genel Sekreter Yardımcısı / Strateji Geliştirme &amp; Ar-Ge

# MERSİN İHRACAT VE SANAYİ ANALİZİ

**N**üfus açısından oldukça dinamik bir yapıya sahip Mersin, gün geçtikçe özellikle şehir merkezine göç alımı artıyor. İşsizlik oranı yüzde 12,4'le Türkiye ortalamasının biraz üzerinde olan genç ve işgücüne katılım potansiyeli yüksek bir ilimiz. Bu açıdan bakıldığında doğru istihdam politikalarının il genelinde uygulanması ve yeni iş alanlarının yaratılması büyük şehirlerde olduğu kadar yüksek önem taşıyor. Nominal rakamlarla kişi başı milli geliri 18 bin doların üzerinde olan Mersin'in, Türkiye ortalamasının üstünde birim üretim rakamlarıyla, yolunu her zaman ekonomik gelişim ve yeni sanayi atılımlarıyla çizmesi gerekiyor.

## 2014 ihracatı başarılı

Mersin, 2014 yılında ihracat açısından bakıldığında oldukça başarılı bir yıl geçiriyor. İlk 11 ay itibarıyla ihracatını geçen yıla göre yüzde 23 oranında artırarak 1,6 milyar dolara yaklaşırken Mersin'in çok kısa sürede ihracatta senelik 2 milyar doların üzerine çıkarak ekonomiye ve dış ticaretimize daha fazla katkı sağlayacağı da aşikar. Mersin'in konumu ve endüstriyel altyapısı ilimizin ana ihracat pazarlarında ön plana çıkan bir ekonomi olmasını sağlıyor. Zira yılın ilk 11 ayında tüm olumsuzluklara rağmen Irak'a ihracatını yüzde 42 gibi güçlü bir oranda artırarak 500 milyon doların üzerine çıkaran ilin diğer ana pazarlarının da sırasıyla Rusya, Suriye, Almanya ve Ukrayna olduğunu görüyoruz. Mersin'in ulaşım avantajı bu yıl Rusya'ya ihracatını yüzde 23, Suriye'ye ihracatını yüzde 128, Almanya'da ihracatını yüzde 4 artırmasını sağlamış. Sadece Ukrayna pazarında genel eğilime paralel bir şekilde yüzde 15'lik bir gerileme söz konusu.

## İhracatta tarım damgası

Mersin'in üretiminde ve istihdamında sanayinin olduğu kadar tarımın da önemli bir payı var. İlin toplam gayri-safı milli hasılasının yüzde 40'ı sanayi ürünlerine dayanırken, yüzde 30'unun da tarıma dayanıyor olması etkin istihdam politikalarının önemini altını bir kez daha çiziyor. Yılın ilk 11 ayında Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri sektörü ihracatını tam yüzde 59 artırarak 532 milyon dolara getirirken, ikinci ana ihracat sektörü olan Yaş Meyve ve Sebze'de ise yüzde 15'lik artışla 484 milyon dolarlık ihracat göze çarpıyor. Bu sektörlerin yanına Ağaç Mamulleri ve Orman Ürünleri, Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller ve Meyve-Sebze Mamullerini eklediğimizde toplam olarak tarım ve hayvancılığa bağlı ürünlerin ilimizin ihracatının yüzde 70'ten fazlasına tekabül ettiğini görüyoruz. 2014 yılı içerisinde Türkiye'de tarımda iç pazarda yaşanan gerilemeye rağmen gerçekleşen ihracat artışında, bu sektörlerdeki toplam ihracatını yüzde 32 artıran Mersin'in önemli bir paya sahip olduğunu görüyoruz.

Mersin'in ihracatının kalanını gerçekleştiren ana sektörler ise sırasıyla Kimyevi Maddeler ve Mamulleri (ilk 11 ayda 97 milyon dolar ihracat, yüzde 4 düşüş), Çelik (ilk 11 ay 93 milyon dolar ihracat, yüzde 16 artış) ve Makine ve Aksamları (ilk 11 ay 65 milyon dolar ihracat, yüzde 24 düşüş) sektörleridir.

## İnovasyona odaklanmalı

Mersin'in ihracatının sektörel kırılımında ilk 10 sektörün toplam ihracatta yüzde 90 paya sahip olması ilin muazzam ulaşım altyapısı ve insan kaynağı potansiyeliyle ihracatta daha ne ölçüde sıçrama yapabileceğine dair de önemli ipuçları barındırıyor. Aralarında Otomotiv ve Otomotiv Yan Sanayi, Tekstil ve



Hammaddeleri, Elektrik Elektronik ve Bilişim Hizmetleri, Gemi ve Yat, Savunma ve Havacılık gibi ağırlıklı olarak orta-yüksek teknoloji ürün gamına hitap eden sektörlerin toplamın sadece yüzde 10 içerisinde pay sahibi olması mutlaka dikkatle değerlendirilmesi gereken bir realite. Bu gerçek, Mersinli firmalarımızın yüksek katma değerli ihracata yönelik 4 ana kulvar olarak tanımlanan ve TİM'in altını her seferinde önemle çizdiği unsurlar olan inovasyon, Ar-Ge, tasarım ve markalaşmaya daha fazla odaklanması gerektiğinin altını çiziyor. Bahse konu sektörlerdeki ihracat artışının kuvvetlenmesine yönelik olarak özellikle İnovaLiG sürecinde Mersin OSB'de ziyaret edilen firmaların yurtdışına yönelik ne derece önemli işler yaptığını gözlemlemek bizleri bu açıdan ümitlendiriyor.

Mersin, 185'e yakın ülkeye son 5 yıl içerisinde sürekli olarak ihracat gerçekleştirmiş. İlimizdeki firmaların pazar çeşitlendirmesi ile farklı coğrafyalara aynı anda ihracat yaparak ihracat gelirlerinde süreklilik sağlamada oldukça başarılı olduklarını söyleyebiliriz. Daha önce de vurguladığımız gibi hacimsel artıştan daha önemli olan ve çeşitli dış pazarlarda tutunmayı sağlayan katma-değeri artırmaya yönelik 4 ana bileşen olan inovasyon, Ar-Ge, tasarım ve markalaşma faaliyetlerine tüm firmaların odaklanması gerekiyor. 185 pazarda faal olarak ihraç ürünlerini de çeşitlendirmek ve sektörel olarak bu pazarlarda derinleşerek ihracatı artırmada Mersin için kritik çarpanın yüksek katma-değerli ihraç ürünlerindeki artış olduğunu pekala iddia edebiliriz.

Yüksek katma-değer artışı; firmada inovatif bir kültürün tesis edilmesine dayanıyor. Firmalarımızın [www.inovalig.com](http://www.inovalig.com) adresini ziyaret ederek AT Kearney ile birlikte AB'nin 17

ülkesinin dahil olduğu IMP3rove programından aktardığımız fikri sermayeyi incelemelerini ve önümüzdeki yıl mutlaka İnovasyon Liderleri – İnovaLiG programında yer almalarını tavsiye ediyoruz. Belirgin rekabetçi avantajlara sahip olan Türk sanayisinin yurtdışı pazarlarda kalıcı olması ve ihracat hacmini güçlendirmesi için yukarıda vurguladığımız unsurlar haricinde illerimizin nitelikli istihdam kaynağını sürdürülebilir kılmak için etkin politikalar izlemesi gerekiyor. Türkiye'de endüstriyel gelişimin sürekliliğindeki en önemli unsurlardan biri nitelikli istihdam. Sadece araştırma değil geliştirme de yapabilecek mühendise ve üretimdeki problemleri pratik şekilde çözerek sürekli geliştirme kültürüne uyum sağlayabilecek nitelikli mavi yaka personele erişim, doğru eğitim ve istihdam politikalarına dayanıyor.



## Mersin'in son 5 yılda ve 2014'ün 11 ayındaki ana ihracatçı sektörleri (bin \$)

| Mersin 2009-2014 Sektörel İhracat (bin \$)     | 2009    | 2010    | 2011      | 2012      | 2013      | 2013/11   | 2014/11/13/14 |
|------------------------------------------------|---------|---------|-----------|-----------|-----------|-----------|---------------|
| Yaş Meyve ve Sebze                             | 369.861 | 385.472 | 491.844   | 437.524   | 524.144   | 421.940   | 484.211 15%   |
| Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri | 226.577 | 248.344 | 256.174   | 288.708   | 388.087   | 335.446   | 531.696 59%   |
| Kimyevi Maddeler ve Mamulleri                  | 48.297  | 59.329  | 81.911    | 85.351    | 109.688   | 100.109   | 96.594 -4%    |
| Makine ve Aksamları                            | 38.498  | 56.139  | 80.713    | 83.242    | 91.039    | 85.554    | 65.398 -24%   |
| Çelik                                          | 72.398  | 94.389  | 92.761    | 112.066   | 88.057    | 79.802    | 92.697 16%    |
| Ağaç Mamülleri ve Orman Ürünleri               | 18.453  | 21.446  | 26.170    | 27.729    | 37.710    | 34.163    | 35.443 4%     |
| Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller              | 25.002  | 22.983  | 30.930    | 38.892    | 34.705    | 30.738    | 36.332 18%    |
| İklimlendirme Sanayii                          | 17.439  | 13.733  | 19.490    | 27.075    | 33.935    | 29.467    | 23.793 -19%   |
| Madencilik Ürünleri                            | 17.203  | 19.648  | 23.822    | 27.617    | 32.649    | 29.148    | 26.522 -9%    |
| Hazır giyim ve Konfeksiyon                     | 33.301  | 42.166  | 32.757    | 16.110    | 29.517    | 25.464    | 43.328 70%    |
| Meyve Sebze Mamulleri                          | 6.684   | 7.963   | 13.323    | 22.487    | 19.828    | 18.310    | 22.786 24%    |
| Çimento Cam Seramik ve Toprak Ürünleri         | 22.659  | 10.657  | 13.292    | 16.490    | 18.595    | 17.256    | 18.299 6%     |
| Diğer                                          | 85.521  | 137.972 | 163.813   | 115.592   | 106.932   | 92.702    | 115.595 25%   |
| TOPLAM                                         | 744.396 | 872.638 | 1.008.863 | 1.001.835 | 1.514.887 | 1.300.099 | 1.592.694 23% |



# KİLİKYA'DAN İÇEL'E, İÇEL'DEN MERSİN'E UZANAN ŞEHİR

**Bir dönemin “İçel mi, Mersin mi?” tartışmalarını sonlandırarak yakın zamanda “Mersin” ismini alan şehir, UNESCO Dünya Miras Geçici Listesi’ne dört kültür varlığıyla girdi. Antik Yunan ve Roma’dan Cumhuriyet’e birçok döneme tanıklık eden Mersin bugün turistik ve yerel güzellikleriyle Akdeniz’in en cazip noktalarından biri.**

**M**ersin yöresinin bilinen en eski ismi Kizzuvatna. Bu ad Hitit devrinde Kue olurken, Antik Yunan döneminde Zephyrion ismiyle anıldı. Sonra Roma eyaletinin bir parçası haline gelerek ismi Kilikya oldu. Aynı zamanda Roma İmparatoru Hadrianus’un adını alarak Hadrianopolis olarak adlandırıldı. Kilikya ve Mersin, erken 7. yüzyılda Araplar tarafından fethedildi. Ardından Mısırlı Tolunoğulları, Bizanslılar, Ermeni Krallığı, Memlukler ve 1473 yılında Ramazanoğulları tarafından fethedildi. Ardından 1517’de Osmanlı hakimiyetine girdi.

1918 yılında Sevr Antlaşması uyarınca Fransız ve İngiliz askerleri tarafından işgal edildi. 1920’de işgalden kurtarıldı. 1924 yılında Mersin il yapıldı. 1933 yılında Silifke (İçel) ve Mersin vilayetleri birleştirilerek İçel ili oluşturuldu. Mersin, İçel ilinin merkeziydi. 2002 yılında ise İçel ilinin ismi kaldırıldı ve ilin ismi Mersin olarak değiştirildi. Günümüzde Mersin, büyükşehir statüsünde Türkiye’nin nadide illerinden biri. UNESCO Dünya Miras Geçici Listesi’ne Mersin’den dört kültür varlığı girdi: 2000 yılında Alahan Manastırı ve St. Paul Kilisesi, St. Paul Kuyusu ve çevresi ile 2012 yılında Mamure Kalesi ve 2014 yılında Korykos Antik Kenti (Kızkalesi).

## Alahan Manastırı

Hristiyanlığın Kapadokya ve Likonya (Konya)’da yayılması sırasında bu yeni dini kabul edenlerin takibe uğraması, inananlar tarafından öldürülme korkusu, Hz. İsa’ya inananları dağlık bölgelerdeki mağara kaya oyuklarında ibadete zorladı. St. Paul ve yine Tarsus’ta yaşamış Hristiyan öncülerinden Barnabas 441 yılında Hristiyanlığı yaymak için Konya-Kapadokya ve Antalya-Antakya’ya kadar maceralı yolculuklar yaptı. İşte bu iki Hristiyan Aziz’in gezileri sırasında konakladıkları her yerde anılarına mabetler yapıldı. Alahan Manastırı da bunlardan biri. Bugünkü manastır öreni, Hristiyanlığın resmen kabul





edilişinden sonra beşinci yüzyılda inşa edildi. Manastırı yaptıran kişi manastırda lahdi ve bir kitabesi olan Tarasis adlı bir rahip. Manastır Mut ilçesinde yer alıyor.

### St. Paul Kilisesi

Cumhuriyet Mahallesi'ndeki kilise, Hristiyanlarca Aziz Paulus Kilisesi olarak tanınır. Paulus'un kendisinin yaptığı hatta bahçesine bir ağaç diktiği çevresinde bir mezarlık bulunan küçük bir Ermeni kilisesinden bahsedebilir. Bu kilise 1862 yılında bir fermanla yenilenerek bugünkü Paulus Kilisesi haline getirildi. Daha sonra Hristiyan cemaatin Tarsus'tan ayrılması ile uzun zaman boş kalan kilise, kısa bir dönem askerlik şubesi ve lojman binası olarak kullanıldı. Kültür ve Turizm Bakanlığı'nca koruma altına alınarak onarımı yapılmış ve müze olarak açıldı. Zaman zaman dini törenlerin de yapıldığı kilisenin önünde dört sütunun taşıdığı kemerli bir nartheksi yer alıyor.

### Mamure Kalesi

Akdeniz kıyı şeridinde zamanımıza az çok sağlam ulaşabilmiş Türk kalelerinden biri. Anamur'un 6 km. doğusunda, Bozdoğan Köyü sınırları içerisinde buluyor. Yüksek kayalıklar ve düzlükler üzerine kurulmuş olan Mamure Kalesi, birçok Anadolu kaleleri gibi antik temeller üzerine inşa edilmiş. Büyük kesme taşlardan yapılmış olan antik temellerin hangi tarihte ve kim-

ler tarafından yapıldığı tam olarak tespit edilemiyor. Giriş kapısında bulunan altı satırlı kitabenin ilk satırında, "Karamanoğlu Alaeddinoğlu Mehmetoğlu Sultan İbrahim inşa etti. Mamure beldesi ve kalesi savaş için yardım edilen köşedir" yazıyor.

### Kızkalesi

Erdemli'nin önemli turizm merkezi olan Kızkalesi, Erdemli'ye 23, Mersin'e 60 km mesafede. Özellikle yaz aylarında büyük bir canlılığın yaşandığı kasabanın plajı turistleri ve günübirlik ziyaretçileri ağırlıyor. Günün her anında Mersin ve Silifke'ye ulaşım bulunuyor. Bölgenin tarihteki adı ise Korykos olarak geçiyor. Beldenin adını aldığı ve Deniz Kalesi olarak da anılan Kızkalesi, belde sahilindeki küçük bir adacığın üzerinde kuruldu. Kıyıya uzaklığı bulunduğunuz yere göre değişmekle birlikte ortalama 600 m. kadar. Burada bulunan bir yazıtta 1199 yılında I. Leon tarafından yaptırılmış olduğu belirtiliyor. 1361'de Kıbrıs Krallığı tarafından zapt edildi. Strabon, Roma Dönemi'nde korsanlar tarafından barınak olarak da kullanıldı.

### Yumuktepe

Höyük 1936-1938 arasında, sonradan Ankara'da Arkeoloji enstitüsünü kurmuş olan İngiliz arkeolog John Garstang (1876-1956) tarafından ortaya çıkartıldı. Höyükte Cilalı Taş Devri'nden Hititlere kadar 33 katman yer alıyor.

### Cennet ve Cehennem Çökükleri

Silifke, Narlıkuyu yakınlarında bulunan doğal yollarla oluşmuş, çok derin mağaralar Cennet Çöküğü ve Cehennem Çukuru olarak adlandırılıyor. Cennet çöküğü ve Cehennem çukuru arasında 80 metre mesafe bulunuyor. Kültür ve Turizm Bakanlığı'nca müze kapsamında ve ziyaretçilere açık. Narlıkuyu ise soğuk ve tatlı suya sahip bir koy olarak turistik ilgi merkezi.

### Kazanlı - deniz kaplumbağaları

Kazanlı beldesinin kıyıları Akdeniz'de bulunan iki tür deniz kaplumbağasının yumurtlama alanı. Bu kaplumbağalar yeşil kaplumbağa (Chelonia mydasretta) ve sini kaplumbağasıdır (Caretta caretta).

### Cezerye ve tantuni

Akdeniz ilçesinde Atatürk Evi'ni, Mersin Müzesi'ni, Mezitli de Soli Pompeipolis'i, Silifke'de Uzuncaburç'u, Toroslarda Yumuktepe ve Gözne Kalesi'ni, Tarsus'ta Tarsus Müzesi'ni, Eshab-ı Kefh'i görmeden, Tarsus Şelalesinde sac kavurma ve fındık lahmacun yemeden, Kırkaşık Be-desteninde Kaynar ve Kleopatra İksiri içmeden, Çamlıyaylayı, Cehennem Deresini görmeden, Anamur'da Anemurium Ören-yeri ve Mamure Kalesi'ni ziyaret etmeden, muz ve yer fıstığı almadan dönmeyin. Tabii en önemlisi Mersin'de cezerye ve tantuninin tadına bakmadan dönmeyin...



# SPORTİF BAŞARILAR

**Türkiye'nin gelişmiş illerinden biri olan Mersin, sadece ekonomik değil sosyal ve kültürel olarak da metropol kent kültürünün öğelerini barındırıyor. Üniversiteleri, kültürel tarihi ve turizm olanakları kentin dokusunu zenginleştirirken Mersin'in sportif başarıları da günden güne artıyor.**

**T**ürkiye'nin en önemli turizm merkezlerinden biri olmaya yolunda ilerleyen Mersin, son yıllarda turizmde yapılan atamalar ve sahile yapılan yeni otellerle turizm girişimlerini güçlendiriyor. Kentte yat turizminin gelişmesi amacıyla uluslararası standartlara uygun 500 yat bağlama ve 300 yat karaya alma kapasiteli Mersin Ana Yat Limanı'nın tamamlanması sadece turizm olarak değil bölgenin sosyal ve ekonomik gelişmesinde önemli rol oynayacak bir yatırım olarak değerlendirilebilir.

## **Alışveriş merkezleri çoğalıyor**

Yapıldığında Türkiye'nin en uzun binası konumundaki Metropol Ticaret Merkezi 52 katlıdır ve Akdeniz ilçesinde yer alıyor. Alışveriş merkezleri de Mersin'de yatırımlarını sıklaştırıyor. 2009 yılında Avrupa'nın en iyisi seçilen Forum Alışveriş Merkezi, Marinavista, Beymen Mall, Carrefour ve Kipa Outlet vb. Ticaret merkezleri Mersin'de günden güne çoğalıyor. Ayrıca Media Markt ve Vatan Computer gibi teknoloji mağazaları kent yaşamının

alışveriş kültüründe metropol insanının tüketimine uygun seçenekler sunuyor.

## **Sportif başarılar**

Kent, Türkiye tarihinde 2. kez 20-30 Haziran 2013 yılında düzenlenen Akdeniz Oyunları'na ev sahipliği yaptı. Şehirde, düzenli olarak yamaç paraşütü ve doğa sporları festivali düzenleniyor.

Futbolda Süper Lig'de Mersin İdman Yurdu, TFF 2. Lig'de Tarsus İdman Yurdu, Basketbol erkek ve bayanlarda; Mersin Büyükşehir Belediyesi Spor Kulübü, Tarsus Belediyesi Spor Kulübü, Hentbol Birinci Ligi'nde; Yenışehir Belediye Spor gibi takımlarla Mersin, profesyonel liglerde temsil ediliyor.

Mersin İdman Yurdu, maçlarını 25 bin 534 kişilik Mersin Arena Stadyumu'nda, Tarsus İdman Yurdu ise Burhanettin Kocamaz Stadyumu'nda oynuyor.

Mersin atletizm alanında önemli başarılar elde etti. Olimpiyat Şampiyonu güreşçi Ahmet Kirişçi bir Mersinli ve Mersinli Ahmet olarak bilinir. Ayrıca Mersinli bir atlet olan Nevin Yanıt, Barcelona'da düzenlenen 2010 Avrupa Atletizm Şampiyonası'nda 100 metre engelli koşusunda yarı final ve finalde kendisine ait Türkiye rekorlarını yenileyerek 12.63 saniyelik derecesiyle Avrupa Şampiyonu oldu.

## **Kent adına verilen ilk ve tek edebiyat ödülü**

Mersin'in erkek nüfusunun yüzde 80'i ve kadın nüfusunun yüzde 69'u istihdam ediliyor. İşsiz nüfus yaklaşık yüzde 7 oranında. Mersin ilinde, okuma yazma bilenlerin oranı yüzde 97 civarında. Türkiye'nin dördüncü devlet opera ve balesi Mersin'de bulunuyor. Mersin Devlet Opera ve Balesi gösterilerini Mersin Kültür Merkezi'nde sergiliyor. Ayrıca Mersin'de her yıl Uluslararası Mersin Müzik Festivali (Festival of International Mersin Music) düzenleniyor. Mersin Ticaret ve Sanayi Odası'nın desteği ile 2007'den itibaren "Mersin Kenti Edebiyat Ödülü" veriliyor. Şimdiye kadar Nezihe Meriç (2007), Tahsin Yücel (2008), Latife Tekin (2009), Osman Şahin (2010), Leyla Erbil (2011), Ahmet Oktay (2012) bu ödülü aldılar. "Mersin Kenti Edebiyat Ödülü" Türkiye'de bir kent adına verilen ilk ve tek edebiyat ödülü olarak dikkat çekiyor.



# YAŞASIN TÜRKİYE!

**Global Connection** Türkiye'yi, Türkiye markalarını dünyaya anlatmaya devam ediyor. Ocak ayında yaptığımız yayınlarla 5 ülkede milyonlarca okuyucuya Türkiye'nin yeni markası ve logosu "Turkey Discover the Potential"ı tanıttık.

**ALMANYA**  
**DIE WELT**

**RUSYA**  
**Коммерсантъ**

**FRANSA**

**LE FIGARO**

**İNGİLTERE**

**The Telegraph**

**BİRLEŞİK ARAP  
EMİRLİKLERİ**

**GULF NEWS**

**RUSYA**

**КОМСОМЛЬСКАЯ  
ПРАВДА**



[www.gcmediagroup.com](http://www.gcmediagroup.com)



**DIE WELT**  
Ortalama tiraj 222 bin  
Toplam 909 bin okuyucu



**GULF NEWS**  
Ortalama tiraj 120 bin  
Toplam 550 bin okuyucu



**KOMMERSANT**  
Ortalama tiraj 120 bin  
Toplam 342 bin okuyucu



**KOMSOMOLSKAYA PRAVDA**  
Ortalama tiraj 550 bin  
Toplam 2 milyon 975 bin okuyucu



**LE FIGARO**  
Ortalama tiraj 220 bin  
Toplam 1 milyon 450 bin okuyucu



**THE DAILY TELEGRAPH**  
Ortalama tiraj 520 bin  
Toplam 1 milyon 620 bin okuyucu

# TİMAKADEMI 2023



## HEDEF 500 MİLYAR YA SİZİNKİ?



Discover  
the potential

[www.timakademi2023.org](http://www.timakademi2023.org)

[@timakademi2023](https://twitter.com/timakademi2023)



Finansman Çözüm Ortağı



İletişim Çözüm Ortağı



Eğitim Hizmetleri Çözüm Ortağı



Gümrük Çözüm Ortağı



Faktoring Hizmetleri Çözüm Ortağı



Etkinlik Çözüm Ortağı



Medya Çözüm Ortakları

